

Disposició final primera. *Habilitació competencial.*

Esta llei, que, d'acord amb el que preveuen els articles 39 i 53 de la Constitució, definix les condicions bàsiques per a garantir la protecció social, jurídica i econòmica de les famílies nombroses, resulta d'aplicació general a l'empara de l'article 149.1.1a, 7a i 17a de la Constitució. S'exceptuen de l'anterior els articles 11 a 16, ambdós inclusivament, que resulten només d'aplicació directa en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat.

Disposició final segona. *Desplegament reglamentari.*

Es faculta el Govern per a dictar totes les disposicions que siguin necessàries per a l'aplicació, desplegament i execució d'esta llei, tenint en compte, als efectes dels beneficis atorgats a les famílies nombroses, les categories en què estes es troben classificades d'acord amb el que preveu l'article 4 i les rendes de les unitats familiars en relació amb el nombre de membres d'estes.

Per tant,

Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei i que la facen complir.

Madrid, 18 de novembre del 2003.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

21053 *LLEI 41/2003, de 18 de novembre, de protecció patrimonial de les persones amb discapacitat i de modificació del Codi Civil, de la Llei d'Enjudiciament Civil i de la Normativa Tributària amb esta finalitat. («BOE» 277, de 19-11-2003.)*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegem i entenguen esta llei.

Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

Són múltiples els mecanismes que, en compliment del manament que als poders públics dona l'article 49 de la Constitució, tracten de respondre a l'especial situació de les persones amb discapacitat, ordenant els mitjans necessaris perquè la minusvalidesa que patixen no els impedisca el gaudi dels drets que a tots els ciutadans reconeixen la Constitució i les lleis, aconseguint així que la igualtat entre estes persones i la resta dels ciutadans siga real i efectiva, tal com exigeix l'article 9.2 de la Constitució.

Hui constituïx una realitat la supervivència de molts discapacitats als seus progenitors, a causa de la millora d'assistència sanitària i d'altres factors, i noves formes de discapacitat com les lesions cerebrals i medul·lars per accidents de trànsit, malaltia d'Alzheimer i altres, que fan aconsellable que l'assistència econòmica al

discapacitat no es faça només a càrrec de l'Estat o de la família, sinó a càrrec del propi patrimoni que permetga garantir el futur del minusvàlid en previsió d'altres fonts per a costejar els gastos que han d'afrontar-se.

Esta llei té per objecte regular nous mecanismes de protecció de les persones amb discapacitat, centrats en un aspecte essencial d'esta protecció, com és el patrimonial.

Efectivament, un dels elements que més repercutixen en el benestar de les persones amb discapacitat és l'existència de mitjans econòmics a la seua disposició, suficients per a atendre les seues específiques necessitats vitals.

En gran part, estos mitjans els proporcionen els poders públics, siga directament, a través de servicis públics dirigits a estes persones, siga indirectament, a través de distints instruments, com beneficis fiscals o subvencions específiques.

No obstant això, una altra part important d'estos mitjans procedix de la mateixa persona amb discapacitat o de la seua família, i és a esta part la que tracta d'atendre esta llei.

II

D'esta manera, l'objecte immediat d'esta llei és la regulació d'una massa patrimonial, el patrimoni especialment protegit de les persones amb discapacitat, la qual queda immediatament i directament vinculada a la satisfacció de les necessitats vitals d'una persona amb discapacitat, afavorint la constitució d'este patrimoni i l'aportació de béns i drets a aquella amb caràcter gratuït.

Els béns i drets que formen este patrimoni, que no té personalitat jurídica pròpia, s'aïllen de la resta del patrimoni personal del seu titular-beneficiari, sotmetent-los a un règim d'administració i supervisió específic.

Es tracta d'un patrimoni de destinació, ja que les distintes aportacions tenen com a finalitat la satisfacció de les necessitats vitals dels seus titulars.

Beneficiaris d'este patrimoni poden ser, exclusivament, les persones amb discapacitat afectades per uns determinats graus de minusvalidesa, i això amb independència que hi concórreguen o no les causes d'incapacitació judicial previstes en l'article 200 del Codi Civil i que, concorrent, estes persones hagen sigut o no judicialment incapacitades.

La regulació continguda en esta llei s'entén sense perjudi de les disposicions que puguen haver-se aprovat en les comunitats autònomes amb dret civil propi, les quals tenen aplicació preferent d'acord amb l'article 149.1.8a de la Constitució espanyola i amb els diferents estatuts d'autonomia, sent-los d'aplicació esta llei amb caràcter supletori, conforme a la regla general continguda en l'article 13.2 del Codi Civil.

III

Esta constitució del patrimoni correspon a la mateixa persona amb discapacitat que siga la beneficiària d'este o, en cas que esta no tinga capacitat suficient d'obrar, als seus pares, tutors o curadors d'acord amb els mecanismes generals de substitució de la capacitat d'obrar regulats pel nostre ordenament jurídic, o bé al seu guardador de fet, en cas de persones amb discapacitat psíquica.

La constitució requereix, inexcusablement, una aportació originària de béns i drets, si bé una vegada constituït el patrimoni qualsevol persona amb interès legítim pot realitzar aportacions al dit patrimoni, i es preveu inclús la possibilitat que tant les aportacions simultànies a la constitució del patrimoni protegit com les posteriors puguin fer-se a pesar de l'oposició dels pares, tutors o curadors, quan així ho considere el jutge per convindre al beneficiari del patrimoni. En tot cas, les aportacions de tercers hauran de realitzar-se sempre amb caràcter gratuït.

No obstant això, quan la persona amb discapacitat tinga capacitat suficient d'obrar, i d'acord amb el principi general d'autonomia personal i lliure desenvolupament de la personalitat que informa el nostre ordenament jurídic (article 10.1 de la Constitució), no es podrà constituir un patrimoni protegit en el seu benefici o fer aportacions a este en contra de la seua voluntat.

Així mateix, quan l'aportació siga realitzada per un tercer, i per tercer s'entén qualsevol persona distinta del beneficiari del patrimoni, inclosos els pares, tutors o curadors, constituents d'este, el qui aporta podrà establir la destinació que als béns o drets aportats haja de donar-se una vegada extingit el patrimoni protegit, determinant que estos béns o drets revertisquen en el qui aporta o en els seus hereus o donant-los qualsevol altra destinació lícita que considere oportú. No obstant això, esta facultat del qui aporta té un límit, ja que l'eixida del bé o dret aportat del patrimoni protegit tan sols podrà produir-se per extinció d'este, la qual cosa elimina la possibilitat d'afeccions de béns i drets a terme.

D'altra banda, l'existència d'este patrimoni, i l'especial règim d'administració a què se sotmet este, en res modifiquen les regles generals del Codi Civil o, si és el cas, dels drets civils autonòmics, relatives als distints actes i negocis jurídics, la qual cosa implica que, per exemple, quan un tercer faça una aportació a un patrimoni protegit per mitjà de donació, la dita donació podrà rescindir-se per haver sigut realitzada en frau de creditors, revocar-se per sobreveniment o supervivència de fills del donant, o podrà reduir-se per inoficiosa, si concorren els requisits que per a això exigeix la legislació vigent.

IV

Quant a l'administració del patrimoni, i el terme administració s'empra ací en el sentit més ampli, compreniu també dels actes de disposició, es partix de la regla general que tots els béns i drets, siga quina siga la seua procedència, se subjecten al règim d'administració establert pel constituent del patrimoni, el qual té plenes facultats per a establir les regles d'administració que considere oportunes, de manera que s'afavorix que l'administració pugua correspondre a entitats sense ànim de lucre especialitzades en l'atenció a les persones amb discapacitat, si bé això amb una distinció, ja que:

Quan el constituent del patrimoni protegit siga el beneficiari d'este, i al mateix temps tinga capacitat suficient d'obrar, s'aplica sense més la regla general expressada.

En tots els altres casos, les regles d'administració hauran de preveure que es requerisca autorització judicial en els mateixos supòsits que el tutor la requereix respecte dels béns del tutelat, si bé es permet que el jutge pugua flexibilitzar este règim de la manera que es considere oportuna quan les circumstàncies concurrents en el cas concret així ho facen convenient i en tot cas sense

que siga necessari acudir al procediment de subhasta pública previst en la Llei d'Enjudiciament Civil.

Atés l'especial règim d'administració a què se subjecta el patrimoni protegit, és perfectament possible que, a pesar que el seu beneficiari tinga capacitat suficient d'obrar, l'administració del patrimoni no corresponga a ell, sinó a una persona distinta, siga perquè així ho ha volgut la mateixa persona amb discapacitat, quan ella mateixa haja constituït el patrimoni, siga perquè ho haja disposat així el constituent del patrimoni i ho haja acceptat el beneficiari, quan el constituent en siga un tercer.

En canvi, quan el beneficiari del patrimoni protegit no tinga capacitat suficient d'obrar, ell o els administradors del patrimoni protegit poden no ser els pares, tutors o curadors a qui legalment correspon l'administració de la resta del patrimoni de la persona amb discapacitat, la qual cosa fa convenient que la llei preveja expressament que la representació legal de la persona amb discapacitat per a tots els actes relatius al patrimoni protegit corresponga, no als pares, tutors o curadors, sinó als administradors d'este, si bé la representació legal està referida exclusivament als actes d'administració.

Així mateix, la llei regula l'extinció del patrimoni protegit, la qual, deixant al marge el cas especial que el jutge pugua acordar l'extinció d'este quan així convinga a l'interès de la persona amb discapacitat, només es produïx per mort o declaració de mort del seu beneficiari o en deixar este de patir una minusvalidesa en els graus establerts per la llei.

En estos casos, es presta especial atenció als béns i drets aportats per tercers, els quals s'aplicaran a la finalitat prevista pel qui aporta en realitzar l'aportació, si bé quan siga materialment o jurídicament impossible complir esta finalitat se'ls en donarà una altra, tant anàloga i conforme com siga possible a la voluntat del qui aporta, en tècnica semblant a la commutació modal regulada per l'article 798 del Codi Civil i atenent, si és procedent, la naturalesa dels béns i drets que integren el patrimoni protegit en el moment de la seua extinció i en proporció a les diferents aportacions.

V

Aspecte fonamental del contingut de la llei és el de la supervisió de l'administració del patrimoni protegit de les persones amb discapacitat.

El primer aspecte que destaca d'esta supervisió és que el constituent pot establir les regles de supervisió i fiscalització de l'administració del patrimoni que considere oportunes.

En segon lloc, la supervisió institucional del patrimoni protegit correspon al Ministeri Fiscal, respecte del qual es preveuen dos tipus d'actuacions que cal saber:

a) Una supervisió permanent i general de l'administració del patrimoni protegit, a través de la informació que, periòdicament, l'administrador ha de remetre-li.

b) Una supervisió esporàdica i concreta, ja que quan les circumstàncies concurrents en un moment determinat ho facen necessari, el Ministeri Fiscal pot sol·licitar del jutge l'adopció de qualsevol mesura que es considere pertinent en benefici de la persona amb discapacitat. A este efecte, el Ministeri Fiscal pot actuar tant d'ofici com a sol·licitud de qualsevol persona, i serà oït en totes les actuacions judicials que afecten el patrimoni protegit, encara que no siguen instades per ell.

D'altra banda, la llei crea la Comissió de Protecció Patrimonial de les Persones amb Discapacitat, la funció bàsica de la qual és ser un òrgan extern de suport, auxili i assessorament del Ministeri Fiscal en l'exercici de les seues funcions, sense perjudi de les altres que reglamentàriament puguen atribuir-se-li.

Atesa la importància d'esta Comissió, i l'especialització que les seues funcions poden requerir, es preveu que hi participen, en tot cas, representants de l'associació d'utilitat pública, més representativa en l'àmbit estatal, dels diferents tipus de discapacitat.

Finalment, s'adopten dos mesures de publicitat registral importants, ja que:

D'un costat, quan l'administració del patrimoni protegit no correspon ni al beneficiari mateix ni als seus pares, tutors o curadors, la representació legal que l'administrador ostenta sobre el beneficiari del patrimoni per a tots els actes relatius a este ha de fer-se constar en el Registre Civil.

D'un altre, es preveu que en el Registre de la Propietat conste la condició d'un bé o dret real inscrit com a integrant d'un patrimoni protegit.

VI

No obstant això, el contingut de la llei no acaba en la regulació del patrimoni protegit de les persones amb discapacitat, sinó que, a més, s'hi incorporen distintes modificacions de la legislació vigent que tracten de millorar la protecció patrimonial d'estes persones, de manera que s'augmenten les possibilitats jurídiques d'afectar mitjans econòmics a la satisfacció de les necessitats d'estes persones o que, en general, milloren el tractament jurídic de les persones amb discapacitat. Estes modificacions es realitzen seguint les pautes aconsellades per la Comissió General de Codificació.

D'estes, destaca en primer lloc la regulació de l'autotutela, és a dir, la possibilitat que té una persona capaç d'obrar d'adoptar les disposicions que considere convenients en previsió de la seua pròpia futura incapacitació, la qual cosa pot ser especialment important en el cas de malalties degeneratives.

Efectivament, si ja els pares poden adoptar les mesures que consideren oportunes respecte de la persona i béns dels seus fills menors o incapacitats, no es veuen obstacles perquè esta mateixa possibilitat corresponga a una persona amb capacitat suficient d'obrar respecte de si mateix, per al cas de ser incapacitat.

Esta autotutela es regula introduint uns canvis mínims en el Codi Civil, consistents a habilitar les persones capaces per a adoptar les disposicions que considere oportunes en previsió de la seua mateixa incapacitació, i això en el mateix precepte que regula les facultats parentals respecte de la tutela, i a alterar l'orde de delació de la tutela, preferint com a tutor en primer lloc el designat pel mateix tutelat, si bé sense modificar la facultat genèrica que correspon al jutge d'alterar l'orde de delació quan així convinga a l'interès de l'incapacitat, però sempre que hagen sobrevingut circumstàncies que no van ser tingudes en compte a l'efectuar la designació.

A més, es garantix, per mitjà dels mecanismes oportuns, que el jutge que conega de la constitució de la tutela pugua conèixer l'eventual existència de disposicions relatives a esta, siguen dels pares, siguen del mateix incapaç.

Complement d'esta regulació de l'autotutela és la reforma de l'article 1732 del Codi Civil, a fi d'establir que la incapacitació judicial del mandant, sobrevinguda a l'atorgament del mandat, no siga causa d'extinció d'este quan el mandant haja disposat la seua continuació a pesar de la incapacitació, i això sense perjudi que la dita extinció pugua ser acordada pel jutge en el moment de constitució de la tutela sobre el mandant o, en un moment posterior, a instància del tutor.

Finalment, es legitima el presumpte incapaç a promoure la seua pròpia incapacitació, modificant-se, per tant, l'article 757.1 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil.

VII

En segon lloc, s'introdueixen distintes modificacions del dret de successions. D'esta manera:

a) Es configura com a causa d'indignitat generadora d'incapacitat per a succeir abintestat no haver prestat al causant les atencions degudes durant la seua vida, entenen per estes els aliments regulats pel títol VI del llibre I del Codi Civil, i això encara que el drethavent no fóra una de les persones obligades a prestar-les.

b) Es permet que el testador pugua gravar amb una substitució fideïcomissària la llegítima estricta, però només quan això beneficie un fill o descendent judicialment incapacitat. En este cas, a diferència d'altres regulats en la llei, com s'aclarix a través d'una nova disposició addicional del Codi Civil, s'exigix que concórrega la incapacitació judicial del beneficiat, i no la minusvàlida d'este en el grau establert en l'article 2.2 de la llei.

c) Es reforma l'article 822 del Codi Civil, donant una protecció patrimonial directa a les persones amb discapacitat per mitjà d'un tracte favorable a les donacions o llegats d'un dret d'habitació realitzats a favor de les persones amb discapacitat que siguen legitimàries i convisquen amb el donant o testador en la vivenda habitual objecte del dret d'habitació, si bé amb la cautela que el dret d'habitació llegat o donat serà intransmissible.

A més, este mateix precepte concedix al legitimari amb discapacitat que ho necessite un llegat legal del dret d'habitació sobre la vivenda habitual en què convisca amb el causant, si bé fora de perill de qualsevol disposició testamentària d'este sobre el dret d'habitació.

d) Es reforma l'article 831 del Codi Civil, a fi d'introduir-hi una nova figura de protecció patrimonial indirecta de les persones amb discapacitat. D'esta manera, es concedix al testador àmplies facultats perquè en el seu testament pugua conferir al cònjuge supervivent àmplies facultats per a millorar i distribuir l'herència del premort entre els fills o descendents comuns, la qual cosa permetrà no precipitar la partició de l'herència quan un dels descendents tinga una discapacitat, i ajornar la dita distribució a un moment posterior en què podran tindre's en compte la variació de les circumstàncies i la situació actual i necessitats de la persona amb discapacitat. A més, estes facultats poden concedir-se-les els progenitors amb descendència comuna, encara que no siguen casats entre si.

e) S'introdueix un nou paràgraf a l'article 1041 del Codi Civil a fi d'evitar portar a col·lació els gastos realitzats pels pares i ascendents, entenen per estos qualsevol disposició patrimonial, per a cobrir les necessitats especials dels seus fills o descendents amb discapacitat.

VIII

En tercer terme, s'introduïx dins del títol XII del llibre IV del Codi Civil, dedicat als contractes aleatoris, una regulació succinta però suficient dels aliments convencionals, és a dir, de l'obligació alimentària sorgida del pacte i no de la llei, a diferència dels aliments entre parents regulats pels articles 142 i següents del dit cos legal.

La regulació d'este contracte, freqüentment celebrat en la pràctica i examinat en ocasions per la jurisprudència del Tribunal Suprem, amplia les possibilitats que actualment ofereix el contracte de renda vitalícia per a atendre les necessitats econòmiques de les persones amb discapacitat i, en general, de les persones amb dependència, com els ancians, i permet a les parts que celebren el contracte quantificar l'obligació de l'alimentador segons les necessitats vitals de l'alimentista.

La seua utilitat resulta especialment patent en el cas que siguen els pares d'una persona amb discapacitat els qui transmeten a l'alimentador el capital en béns mobles o immobles en benefici del seu fill amb discapacitat, a través d'una estipulació a favor de tercer de l'article 1257 del Codi Civil.

IX

El capítol III de la Llei està dedicat a les modificacions de la normativa tributària, per mitjà de les quals s'adopten una sèrie de mesures per a afavorir les aportacions a títol gratuït als patrimonis protegits, reforçant d'esta manera els importants beneficis fiscals que, a favor de les persones amb discapacitat, ha introduït la Llei 46/2002, de 18 de desembre, de reforma parcial de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques i per la qual es modifiquen les Lleis de l'Impost sobre Societats i sobre la Renda de no Residents.

D'esta manera, la llei procedix a modificar la Llei 40/1998, de 9 de desembre, de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques i altres Normes Tributàries, la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'Impost sobre Societats, i el Reial Decret Legislatiu 1/1993, de 24 de setembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats, a fi de regular el règim tributari aplicable al discapacitat titular del patrimoni protegit per les aportacions que s'hintegren, i als aportadors al dit patrimoni per les aportacions que realitzen.

Quant al règim tributari aplicable al discapacitat titular del patrimoni protegit per les aportacions que es reben en el dit patrimoni, la llei estableix que estes aportacions tindran la consideració de rendiment de treball fins a l'import de 8.000 euros anuals per cada aportador i 24.250 euros anuals en conjunt quan l'aportador siga contribuent de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques o que haja sigut gasto deduïble en l'Impost sobre Societats dels aportadors amb el límit de 8.000 euros anuals, quan l'aportador siga subjecte passiu d'eixe impost. No obstant això, només s'integraran en la base imposable del titular del patrimoni protegit per l'import en què la suma d'estos rendiments de treball i les prestacions rebudes en forma de renda a què es referix l'apartat 3 de l'article 17 de la Llei 40/1998 excedisca el doble del salari mínim interprofessional.

Lògicament, quan l'aportació siga realitzada per subjectes passius de l'Impost sobre Societats a favor dels patrimonis protegits dels parents, cònjuges o per-

sones a càrrec dels treballadors de l'aportador, únicament tindran la consideració de rendiment de treball per al titular del patrimoni protegit.

En qualsevol cas, estos rendiments de treball no queden subjectes a retenció o ingrés a compte.

Tractant-se d'aportacions no dineràries, el discapacitat titular del patrimoni protegit quedarà subrogat en la posició de l'aportador respecte de la data i el valor d'adquisició del bé o dret aportat, exceptuant-se la possibilitat d'aplicar la disposició transitòria novena de la Llei 40/1998 quan el bé o dret es transmeta amb posterioritat a l'aportació al patrimoni protegit.

El règim tributari aplicable al titular del patrimoni protegit es completa amb una norma de no subjecció a l'Impost sobre Successions i Donacions per la part de les aportacions que tinguen per al preceptor la consideració de rendiments de treball.

Pel que fa al règim aplicable a l'aportador al patrimoni protegit de la persona discapacitada, es distingixen dos supòsits segons que l'aportador siga contribuent per l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques o subjecte passiu de l'Impost sobre Societats.

D'esta manera, en el primer supòsit, es preveu que les aportacions realitzades pels parents en línia directa o col·lateral fins al tercer grau, el cònjuge i els tutors o acollidors, donen dret a realitzar una reducció de la base imposable de l'aportador que podrà aconseguir, per a estes aportacions, un import màxim de 8.000 euros anuals.

Les reduccions realitzades en la base imposable dels aportadors tindran, així mateix, un límit conjunt, de manera que el total de les reduccions realitzades per totes les persones que efectuen aportacions a favor d'un mateix patrimoni protegit no podrà excedir 24.250 euros anuals. A este efecte, s'introduïx una clàusula de disminució proporcional de la reducció aplicable en cas que la concurrència de diversos aportadors supere el límit conjunt establert.

En qualsevol cas, s'estableix que les aportacions que excedisquen els límits anteriors puguen donar dret a reduir la base imposable de l'aportador en els quatre períodes impositius següents, regla esta que és d'aplicació tant a les aportacions dineràries com a les no dineràries.

En el segon dels supòsits, és a dir, quan les aportacions han sigut realitzades per subjectes passius de l'Impost sobre Societats als patrimonis protegits dels seus treballadors o dels parents o cònjuges dels treballadors, o de les persones acollides pels treballadors en règim de tutela o acolliment, es preveu que estes aportacions donen dret a la deducció del 10 per cent de la quota íntegra prevista en l'article 36 quater de la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'Impost sobre Societats. L'aportació anual haurà de respectar, a més dels requisits generals establerts en el citat article 36 quater, el límit de 8.000 euros anuals per cada treballador o persona discapacitada, estant previst que si excedix este límit, la deducció que corresponga podrà aplicar-se en els quatre períodes impositius següents.

Quant a la valoració de les aportacions no dineràries al patrimoni protegit, la norma remet a les regles previstes en l'article 18 de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense fins lucratiu i dels incentius fiscals al mecenatge, que s'ocupa de regular la base de les deduccions per donatius, donacions i aportacions realitzades a les entitats beneficiàries del mecenatge.

En els casos d'aportacions no dineràries, i en concordança amb la finalitat perseguida en la constitució dels patrimonis protegits, la llei declara exempts de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques i de l'Impost sobre Societats, respectivament, els guanys patrimonials i les rendes positives generades en ocasió de la realització de les dites aportacions.

D'altra banda, la llei s'ocupa de les conseqüències fiscals derivades de la realització d'actes de disposició dels béns o drets integrants del patrimoni protegit quan estos actes de disposició es realitzen en el termini comprès entre el període impositiu de l'aportació i els quatre següents, distingint segons la naturalesa jurídica de l'aportador.

D'esta manera, si qui va realitzar les aportacions al patrimoni protegit del discapacitat va ser un contribuent de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, este contribuent estarà obligat a integrar en la base imposable del període impositiu en què es produïska l'acte de disposició les quantitats reduïdes en la base imposable corresponents a les disposicions realitzades més els interessos de demora que siguen procedents.

Si les aportacions al patrimoni protegit van ser realitzades per un subjecte passiu de l'Impost sobre Societats, este haurà d'ingressar en el període impositiu en què es produïx la disposició la quantitat deduïda en la quota en el període impositiu en què es va realitzar l'aportació.

En ambdós casos, el titular del patrimoni haurà d'integrar en la seua base imposable corresponent al període impositiu en què es produïx la disposició la quantitat que haja deixat d'integrar en el període impositiu en què va rebre l'aportació. Esta obligació es trasllada al treballador quan l'aportació l'haja realitzada un subjecte passiu de l'Impost sobre Societats al patrimoni protegit d'un parent d'aquell.

Finalment, a fi d'assegurar un adequat control dels patrimonis protegits de les persones discapacitades, s'estableix l'obligació per al contribuent titular d'un patrimoni protegit de presentar una declaració en què s'indique la composició del patrimoni, les aportacions rebudes i les disposicions realitzades durant el període impositiu, remetent-se en este punt a un posterior desplegament reglamentari.

El conjunt de modificacions en la normativa tributària es completa amb un nou supòsit d'exempció en l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats, que serà aplicable a les aportacions als patrimonis protegits de les persones amb discapacitat.

CAPÍTOL I

Patrimoni protegit de les persones amb discapacitat

Article 1. *Objecte i règim jurídic.*

1. L'objecte d'esta llei és afavorir l'aportació a títol gratuït de béns i drets al patrimoni de les persones amb discapacitat, i establir mecanismes adequats per a garantir l'afecció dels dits béns i drets, així com dels fruits, productes i rendiments d'estos, a la satisfacció de les necessitats vitals dels seus titulars.

Estos béns i drets constituïran el patrimoni especialment protegit de les persones amb discapacitat.

2. El patrimoni protegit de les persones amb discapacitat es regirà pel que estableix esta llei i les seues

disposicions de desplegament, l'aplicació de les quals tindrà caràcter preferent sobre el que disposa en per a regular els efectes de la incapacitació els títols IX i X del llibre I del Codi Civil.

Article 2. *Beneficiaris.*

1. El patrimoni protegit de les persones amb discapacitat tindrà com a beneficiari, exclusivament, la persona en l'interés de la qual es constituïska, que serà el seu titular.

2. A l'efecte d'esta llei, únicament tindran la consideració de persones amb discapacitat:

a) Les afectades per una minusvalidesa psíquica igual o superior al 33 per cent.

b) Les afectades per una minusvalidesa física o sensorial igual o superior al 65 per cent.

3. El grau de minusvalidesa s'acreditarà per mitjà de certificat expedit conforme al que s'estableix reglamentàriament o per resolució judicial ferma.

Article 3. *Constitució.*

1. Podran constituir un patrimoni protegit:

a) La mateixa persona amb discapacitat beneficiària d'este, sempre que tinga capacitat suficient d'obrar.

b) Els seus pares, tutors o curadors, quan la persona amb discapacitat no tinga capacitat suficient d'obrar.

c) El guardador de fet d'una persona amb discapacitat psíquica podrà constituir en benefici d'este un patrimoni protegit amb els béns que els seus pares o tutors li hagen deixat per títol hereditari o haja de rebre en virtut de pensions constituïdes per aquells i en els quals haja sigut designat beneficiari; tot això sense perjudici del que disposen els articles 303, 304 i 306 del Codi Civil.

2. Qualsevol persona amb interès legítim podrà sol·licitar de la persona amb discapacitat o, en cas que no tinga capacitat suficient d'obrar, dels seus pares, tutors o curadors, la constitució d'un patrimoni protegit, oferint al mateix temps una aportació de béns i drets adequats, suficient per a eixa finalitat.

En cas de negativa injustificada dels pares o tutors, el sol·licitant podrà acudir al fiscal, que instarà del jutge el que siga procedent atenent l'interés de la persona amb discapacitat. Si el jutge autoritza la constitució del patrimoni protegit, la resolució judicial determinarà el contingut a què es referix l'apartat següent d'esta llei. El càrrec d'administrador no podrà recaure, excepte justa causa, en el pare, tutor o curador que s'haja negat injustificadament a la constitució del patrimoni protegit.

3. El patrimoni protegit es constituïrà en document públic, o per resolució judicial en el supòsit previst en l'apartat anterior.

El dit document públic o resolució judicial tindrà, com a mínim, el contingut següent:

a) L'inventari dels béns i drets que inicialment constituïsquen el patrimoni protegit.

b) La determinació de les regles d'administració i, si és el cas, de fiscalització, incloent-hi els procediments de designació de les persones que hagen d'integrar els òrgans d'administració o, si és el cas, de fiscalització. La

dita determinació es realitzarà conforme al que estableix l'article 5 d'esta llei.

c) Qualsevol altra disposició que es considere oportuna respecte a l'administració o conservació d'este.

Article 4. *Aportacions al patrimoni protegit.*

1. Les aportacions de béns i drets posteriors a la constitució del patrimoni protegit estaran subjectes a les mateixes formalitats establides en l'article anterior per a la seua constitució.

2. Qualsevol persona amb interès legítim, amb el consentiment de la persona amb discapacitat, o dels seus pares o tutors o curadors si no té capacitat suficient d'obrar, podrà aportar béns o drets al patrimoni protegit. Estes aportacions hauran de realitzar-se sempre a títol gratuït i no podran sotmetre's a terme.

En cas que els pares, tutors o curadors neguen injustificadament el seu consentiment, la persona que haja oferit l'aportació podrà acudir al fiscal, que instarà del jutge el que siga procedent atenent l'interès de la persona amb discapacitat.

3. Al fer l'aportació d'un bé o dret al patrimoni protegit, els aportadors podran establir la destinació que haja de donar-se a estos béns o drets o, si és el cas, al seu equivalent, una vegada extingit el patrimoni protegit conforme a l'article 6, sempre que hagen quedat béns i drets suficients i sense més limitacions que les establides en el Codi Civil o en les normes de dret civil, foral o especial, que, si és el cas, siguen aplicables.

Article 5. *Administració.*

1. Quan el constituent del patrimoni protegit siga el mateix beneficiari d'este, la seua administració, siga quin siga la procedència dels béns i drets que l'integren, se subjectarà a les regles establides en el document públic de constitució.

2. En els altres casos, les regles d'administració, establides en el document públic de constitució, hauran de preveure l'obligatorietat d'autorització judicial en els mateixos supòsits que el tutor la requerix respecte dels béns del tutelat, conforme als articles 271 i 272 del Codi Civil o, si és el cas, conforme al que disposen les normes de dret civil, foral o especial, que siguen aplicables.

No obstant el que es disposa en el paràgraf anterior, l'autorització no és necessària quan el beneficiari tinga capacitat suficient d'obrar.

En cap cas serà necessària la subhasta pública per a l'alienació dels béns o drets que integren el patrimoni protegit, no sent aplicable el que s'estableix a l'efecte en el títol XI del llibre III de la Llei d'Enjudiciament Civil de 3 de febrer de 1881.

3. No obstant el que es disposa en l'apartat anterior, els constituents o l'administrador podran instar del Ministeri Fiscal que sol·licite del jutge competent l'excepció de l'autorització judicial en determinats supòsits, en atenció a la composició del patrimoni, les circumstàncies personals del seu beneficiari, les necessitats derivades de la seua minusvalidesa, la solvència de l'administrador o qualsevol altra circumstància d'anàloga naturalesa.

4. Tots els béns i drets que integren el patrimoni protegit, així com els seus fruits, rendiments o productes, hauran de destinar-se a la satisfacció de les necessitats vitals del seu beneficiari, o al manteniment de la productivitat del patrimoni protegit.

5. En cap cas podran ser administradors les persones o entitats que no puguen ser tutors, conforme al que estableix el Codi Civil o en les normes de dret civil, foral o especial, que, si és el cas, siguen aplicables.

6. Quan no es puga designar administrador conforme a les regles establides en el document públic o resolució judicial de constitució, el jutge competent proveirà el que corresponga, a sol·licitud del Ministeri Fiscal.

7. L'administrador del patrimoni protegit, quan no siga el mateix beneficiari del patrimoni, tindrà la condició de representant legal d'este per a tots els actes d'administració dels béns i drets integrants del patrimoni protegit, i no requerirà el concurs dels pares o tutor per a la seua validesa i eficàcia.

Article 6. *Extinció.*

1. El patrimoni protegit s'extingix per la mort o declaració de mort del seu beneficiari, o per deixar este de tindre la condició de persona amb discapacitat d'acord amb l'article 2.2 d'esta llei.

2. Si el patrimoni protegit s'ha extingit per mort o declaració de mort del seu beneficiari, s'entendrà comprés en la seua herència.

Si el patrimoni protegit s'ha extingit per deixar el seu beneficiari de complir les condicions establides en l'article 2.2 d'esta llei, este continuarà sent titular dels béns i drets que l'integren, subjectant-se a les normes generals del Codi Civil o de dret civil, foral o especial, que, si és el cas, siguen aplicables.

3. El que disposa l'apartat anterior s'entén sense perjudi de la finalitat que, si és el cas, haja de donar-se a determinats béns i drets, conforme al que estableix l'article 4.3 d'esta llei.

En el cas que no puga donar-se a estos béns i drets la finalitat prevista pels seus aportadors, se'ls en donarà una altra, tan anàloga i conforme a la prevista per estos com siga possible, atenent, quan siga procedent, la naturalesa i valor dels béns i drets que integren el patrimoni protegit i en proporció, si és el cas, el valor de les diferents aportacions.

Article 7. *Supervisió.*

1. La supervisió de l'administració del patrimoni protegit correspon al Ministeri Fiscal, que instarà del jutge el que siga procedent en benefici de la persona amb discapacitat, inclús la substitució de l'administrador, el canvi de les regles d'administració, l'establiment de mesures especials de fiscalització, l'adopció de cauteles, l'extinció del patrimoni protegit o qualsevol altra mesura d'anàloga naturalesa.

El Ministeri Fiscal actuarà d'ofici o a sol·licitud de qualsevol persona, i serà oït en totes les actuacions judicials relatives al patrimoni protegit.

2. Quan no siga la mateixa persona amb discapacitat beneficiària del patrimoni o els seus pares, l'administrador del patrimoni protegit haurà de retre comptes de la seua gestió al Ministeri Fiscal quan ho determine este i, en tot cas, anualment, per mitjà de la remissió d'una relació de la seua gestió i un inventari dels béns i drets que el formen, tot això justificat documentalment.

El Ministeri Fiscal podrà requerir documentació adicional i sol·licitar tots els aclariments que considere pertinents.

3. Com a òrgan extern de suport, auxili i assessorament del Ministeri Fiscal en l'exercici de

les funcions previstes en este article, es crea la Comissió de Protecció Patrimonial de les Persones amb Discapacitat, adscrita al Ministeri de Treball i Assumptes Socials, i en la qual participaran, en tot cas, representants de l'associació d'utilitat pública, més representativa en l'àmbit estatal, dels diferents tipus de discapacitat.

La composició, funcionament i funcions d'esta Comissió es determinaran reglamentàriament.

Article 8. *Constància registral.*

1. La representació legal a què es referix l'article 5.7 d'esta llei es farà constar en el Registre Civil.

2. Quan el domini d'un bé immoble o dret real sobre este s'integre en un patrimoni protegit, es farà constar esta qualitat en la inscripció que es realitze a favor de la persona amb discapacitat en el Registre de la Propietat corresponent.

La mateixa menció es farà en els restants béns que tinguen el caràcter de registrables. Si es tracta de participacions en fons d'inversió o institucions d'inversió col·lectiva, accions o participacions en societats mercantils que s'integren en un patrimoni protegit, serà notificada pel notari que haja donat l'autorització o pel jutge, a la gestora d'estos o a la societat, la seua nova qualitat.

3. Quan un bé o dret deixe de formar part d'un patrimoni protegit, podrà ser exigít per qui resulte ser el seu titular o hi tinga un interès legítim la cancel·lació de les mencions a què es referix l'apartat anterior.

CAPÍTOL II

Modificacions del Codi Civil i de la Llei d'Enjudiciament Civil

Article 9. *Modificacions del Codi Civil en matèria d'autotutela.*

U. L'article 223 del Codi Civil quedarà redactat en els termes següents:

«Article 223.

Els pares podran en testament o document públic notarial nomenar tutor, establir òrgans de fiscalització de la tutela, així com designar les persones que hagen d'integrar-los o ordenar qualsevol disposició sobre la persona o béns dels seus fills menors o incapacitats.

Així mateix, qualsevol persona amb la capacitat suficient d'obrar, en previsió de ser incapacitada judicialment en el futur, podrà en document públic notarial adoptar qualsevol disposició relativa a la seua mateixa persona o béns, inclosa la designació de tutor.

Els documents públics a què es referix el present article seran comunicats d'ofici pel notari que done l'autorització al Registre Civil, per a la seua indicació en la inscripció de naixement de l'interessat.

En els procediments d'incapacitació, el jutge demanarà certificat del Registre Civil i, si és el cas, del registre d'actes d'última voluntat, a l'efecte de comprovar l'existència de les disposicions a què es referix este article.»

Dos. El paràgraf primer de l'article 234 del Codi Civil passa a tindre la redacció següent:

«Per al nomenament de tutor es preferirà:

1r. El designat pel mateix tutelat, conforme al paràgraf segon de l'article 223.

2n. El cònjuge que convisca amb el tutelat.

3r. Els pares.

4t. La persona o persones designades per estos en les seues disposicions d'última voluntat.

5t. El descendent, ascendent o germà que designe el jutge.»

Tres. S'afig un nou paràgraf a l'article 239 amb el contingut següent:

«L'entitat pública a què, en el respectiu territori, estiga encomanada la tutela dels incapaços quan cap de les persones arrellegades en l'article 234 no siga nomenat tutor, assumirà per ministeri de la llei la tutela de l'incapaç o quan este es trobe en situació de desemparament. Es considera com a situació de desemparament la que es produïx de fet a causa de l'incompliment o de l'impossible o inadequat exercici dels deures que li incumbixen de conformitat a les lleis, quan estos queden privats de la necessària assistència moral o material.»

Article 10. *Modificació del Codi Civil en matèria de règim successori.*

U. S'afig un apartat 7 a l'article 756 del Codi Civil amb la redacció següent:

«7m. Tractant-se de la successió d'una persona amb discapacitat, les persones amb dret a l'herència que no li hagen prestat les atencions degudes, entenen per estes les regulades en els articles 142 i 146 del Codi Civil.»

Dos. Es modifica l'article 782 del Codi Civil que queda redactat en els termes següents:

«Article 782.

Les substitucions fideïcomissàries mai podran gravar la llegítima, llevat que graven la llegítima estricta en benefici d'un fill o descendent judicialment incapacitat en els termes establits en l'article 808. Si recau sobre el terç destinat a la millora, només podran fer-se en favor dels descendents.»

Tres. S'afig un tercer paràgraf a l'article 808 del Codi Civil amb la següent redacció, passant a ser quart l'actual paràgraf tercer:

«Quan algun dels fills o descendents haja sigut judicialment incapacitat, el testador podrà establir una substitució fideïcomissària sobre el terç de llegítima estricta, sent fiduciaris els fills o descendents judicialment incapacitats i fideïcomissaris els cohereus forçosos.»

Quatre. Es modifica l'article 813 del Codi Civil, quedant redactat el seu segon paràgraf de la manera següent:

«Tampoc podrà imposar sobre esta gravamen, ni condició, ni substitució de cap espècie, excepte el que es disposa quant a l'usdefruit de viudo i el que establix l'article 808 respecte dels fills o descendents judicialment incapacitats.»

Cinc. Els articles 821 i 822 del Codi Civil quedaran redactats en els termes següents:

«Article 821.

Quan el llegat subjecte a reducció consistisca en una finca que no admeta còmoda divisió, quedarà esta per al legatari si la reducció no absorbeix la mitat del seu valor, i en cas contrari, per als hereus forçosos; però aquell i estos hauran d'abonar-se el seu respectiu haver en diners.

El legatari que tinga dret a llegítima podrà retindre tota la finca, sempre que el seu valor no supere l'import de la porció disponible i de la quota que li corresponga per llegítima.

Si els hereus o legataris no volen fer ús del dret que se'ls concedeix en este article, es vendrà la finca en pública subhasta, a instància de qualsevol dels interessats.

Article 822.

La donació o llegat d'un dret d'habitació sobre la vivenda habitual que el seu titular faça a favor d'un legitimari persona amb discapacitat, no es computarà per al càlcul de les llegítimes si en el moment de la mort ambdós hi conviuen.

Este dret d'habitació serà atribuït per ministeri de la llei en les mateixes condicions al legitimari discapacitat que ho necessite i que convisca amb el mort, a menys que el testador haja disposat una altra cosa o l'haja exclòs expressament, però el seu titular no podrà impedir que continuen convivint els altres legitimaris mentres ho necessiten.

El dret a què es referixen els dos paràgrafs anteriors serà intransmissible.

El que disposen els dos primers paràgrafs no impedirà l'atribució al cònjuge dels drets regulats en els articles 1406 i 1407 d'este Codi, que coexistiran amb el d'habitació.»

Sis. L'article 831 del Codi Civil quedarà redactat en els termes següents:

«Article 831.

1. No obstant el que disposa l'article anterior, podran conferir-se facultats al cònjuge en testament perquè, mort el testador, pugui realitzar a favor dels fills o descendents comuns millores inclús a càrrec del terç de lliure disposició i, en general, adjudicacions o atribucions de béns concrets per qualsevol títol o concepte successori o particions, incloses les que tinguen per objecte béns de la societat conjugal dissolta que estiga sense liquidar.

Estes millores, adjudicacions o atribucions podran ser realitzades pel cònjuge en un o diversos actes, simultanis o successius. Si no se li ha conferit la facultat de fer-ho en el seu propi testament o no se li ha assenyalat termini, tindrà el de dos anys comptats des de l'obertura de la successió o, si és el cas, des de l'emancipació de l'últim dels fills comuns.

Les disposicions del cònjuge que tinguen per objecte béns específics i determinats, a més de conferir-ne la propietat al fill o descendent afavorit, li'n conferiran també la possessió pel fet de la seua acceptació, llevat que s'hi establisca una altra cosa.

2. Correspondrà al cònjuge supervivent l'administració dels béns als quals es referixen les facultats a què es referix el paràgraf anterior.

3. El cònjuge, a l'exercitar les facultats encomanades, haurà de respectar les llegítimes estrictes dels descendents comuns i les millores i la resta de disposicions del causant en favor d'eixos.

Si no es respecta la llegítima estricta d'algun descendent comú o la quota de participació en els béns relictos que en favor seu haja ordenat el causant, el perjudicat podrà demanar que es rescindisquen els actes del cònjuge en allò que siga necessari per a donar satisfacció a l'interès lesionat.

S'entendran respectades les disposicions del causant a favor dels fills o descendents comuns i les llegítimes quan unes o altres resulten suficientment satisfetes, encara que en tot o en part ho hagen sigut amb béns pertanyents només al cònjuge que exercite les facultats.

4. La concessió al cònjuge de les facultats expressades no alterarà el règim de les llegítimes ni el de les disposicions del causant, quan l'afavorit per unes o altres no siga descendent comú. En este cas, el cònjuge que no siga parent en línia recta de l'afavorit tindrà poders, pel que fa als béns afectes a eixes facultats, per a actuar per compte dels descendents comuns en els actes d'execució o d'adjudicació relatius a estes llegítimes o disposicions.

Quan algun descendent que no ho siga del cònjuge supervivent haja patit preterició no intencional en l'herència del premort, l'exercici de les facultats encomanades al cònjuge no podrà menyscar la part del preterit.

5. Les facultats conferides al cònjuge cessaran des que haja passat a ulterior matrimoni o a relació de fet anàloga o tingut algun fill no comú, llevat que el testador haja disposat una altra cosa.

6. Les disposicions dels paràgrafs anteriors també seran d'aplicació quan les persones amb descendència comuna no siguen casades entre si.»

Set. S'afegirà un segon paràgraf a l'article 1041 del Codi Civil amb la redacció següent:

«Tampoc estaran subjectes a col·lació els gastos realitzats pels pares i ascendents per a cobrir les necessitats especials dels seus fills o descendents amb discapacitat.»

Article 11. *Modificació del Codi Civil en matèria del mandat.*

L'article 1732 del Codi Civil quedarà redactat en els termes següents:

«Article 1732.

El mandat s'acaba:

- 1r. Per la seua revocació.
- 2n. Per renúncia o incapacitació del mandatari.
- 3r. Per mort, declaració de prodigalitat o per concurs o insolvència del mandant o del mandatari.

El mandat s'extingirà, també, per la incapacitació sobrevinguda del mandant, llevat que s'hi haja disposat la seua continuació o el mandat s'haja donat per al cas d'incapacitat del mandant apreciat conforme al que ha disposat este. En estos casos, el mandat podrà acabar per resolució judicial dictada al constituir-se l'organisme tutelar o posteriorment a instància del tutor.»

Article 12. *Modificació del Codi Civil en matèria del contracte d'aliments.*

U. Es crea un nou capítol II dins del títol XII del llibre IV del Codi Civil, sota la rúbrica «Del contracte d'aliments», que engloba els articles 1791 a 1797.

Dos. Els articles 1791 a 1797 del Codi Civil quedaran redactats en els termes següents:

«Article 1791.

Pel contracte d'aliments una de les parts s'obliga a proporcionar vivenda, manutenció i assistència de tota classe a una persona durant la seua vida, a canvi de la transmissió d'un capital en qualsevol classe de béns i drets.

Article 1792.

Si es produïx la mort de l'obligat a prestar els aliments o si concorre qualsevol circumstància greu que impedisca la pacífica convivència de les parts, qualsevol d'estes podrà demanar que la prestació d'aliments convinguda es pague per mitjà de la pensió actualitzable a satisfer per terminis anticipats que per a eixos esdeveniments haja sigut prevista en el contracte o, si no ha sigut prevista, per mitjà de la que es fixe judicialment.

Article 1793.

L'extensió i qualitat de la prestació d'aliments seran les que resulten del contracte i, a falta de pacte en contra, no dependrà de les vicissituds del cabal i necessitats de l'obligat ni de les del cabal de qui els rep.

Article 1794.

L'obligació de donar aliments no cessarà per les causes a què es referix l'article 152, excepte la prevista en el seu apartat primer.

Article 1795.

L'incompliment de l'obligació d'aliments donarà dret a l'alimentista, sense perjudici del que disposa l'article 1792, per a optar entre exigir el compliment, incloent-hi l'abonament dels meritats amb anterioritat a la demanda, o la resolució del contracte, amb aplicació, en ambdós casos, de les regles generals de les obligacions recíproques.

En cas que l'alimentista opte per la resolució, el deutor dels aliments haurà de restituir immediatament els béns que va rebre pel contracte, i, en canvi, el jutge podrà, en atenció a les circumstàncies, acordar que la restitució que, amb respecte del que disposa l'article següent, corresponga a l'alimentista quede total o parcialment ajornada, en benefici seu, pel temps i amb les garanties que es determinen.

Article 1796.

De les conseqüències de la resolució del contracte, haurà de resultar per a l'alimentista, si més no, un superàvit suficient per a constituir, novament, una pensió anàloga pel temps que li quede de vida.

Article 1797.

Quan els béns o drets que es transmeten a canvi dels aliments siguen registrables, podrà garantir-se davant de tercers el dret de l'alimentista amb el pacte inscrit en què es done a la falta de pagament el caràcter de condició resolutòria explícita, a més de per mitjà del dret d'hipoteca regulat en l'article 157 de la Llei Hipotecària.»

Article 13. *Incorporació d'una disposició addicional en el Codi Civil.*

S'afeg una disposició addicional quarta en el Codi Civil.

«Disposició addicional quarta.

La referència que a persones amb discapacitat es realitza en els articles 756, 822 i 1041, s'entendrà feta al concepte definit en la Llei de protecció patrimonial de les persones amb discapacitat i de Modificació del Codi Civil, de la Llei d'Enjudiciament Civil i de la Normativa Tributària amb esta finalitat.»

Article 14. *Modificació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil, en matèria de processos sobre la capacitat de les persones.*

L'apartat 1 de l'article 757 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil, tindrà la redacció següent:

«Article 757.

1. La declaració d'incapacitat pot promoure-la el presumpte incapaç, el cònjuge o qui es trobe en una situació de fet assimilable, els descendents, els ascendents, o els germans del presumpte incapaç.»

CAPÍTOL III

Modificació de la normativa tributària

Article 15. *Modificació de la Llei 40/1998, de 9 de desembre, de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques i altres Normes Tributàries.*

Amb efectes per als períodes impositius que s'inicien a partir de l'1 de gener del 2004, s'introdueixen les següents modificacions en la Llei 40/1998, de 9 de desembre, de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques i altres Normes Tributàries:

U. Es modifica l'apartat 4 de l'article 15, que quedarà redactat en els termes següents:

«4. La base liquidable serà el resultat de realitzar en la base imposable, en els termes previstos en esta llei, les reduccions per rendiments del treball, prolongació de l'activitat laboral, mobilitat geogràfica, atenció de fills, edat, assistència, discapacitat, aportacions a patrimonis protegits de les persones discapacitades, aportacions i contribucions als sistemes de previsió social i pensions compensatòries, la qual cosa donarà lloc a les bases liquidables general i especial.»

Dos. S'afeg un apartat 4 a l'article 16, que quedarà redactat en els termes següents:

«4. Les aportacions realitzades al patrimoni protegit de les persones amb discapacitat, regulat en la Llei de Protecció Patrimonial de les Persones amb Discapacitat i de Modificació del Codi Civil, de la Llei d'Enjudiciament Civil i de la Normativa Tributària amb esta finalitat, tindran el següent tractament fiscal per al contribuent discapacitat:

a) Quan els aportadors siguen contribuents de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, tindran la consideració de rendiments del treball

fins a l'import de 8.000 euros anuals per cada aportador i 24.250 euros anuals en conjunt.

Així mateix, i amb independència dels límits indicats en el paràgraf anterior, quan els aportadors siguin subjectes passius de l'Impost sobre Societats, tindran la consideració de rendiments del treball sempre que hagen sigut gasto deduïble en l'Impost sobre Societats amb el límit de 8.000 euros anuals.

Estos rendiments s'integraran en la base imposable del contribuent discapacitat titular del patrimoni protegit per l'import en què la suma d'estos rendiments i les prestacions rebudes en forma de renda a què es referix l'apartat 3 de l'article 17 d'esta llei excedisca dos vegades el salari mínim interprofessional.

Quan les aportacions siguin realitzades per subjectes passius de l'Impost sobre Societats a favor dels patrimonis protegits dels parents, cònjuges o persones a càrrec dels empleats de l'aportador, únicament tindran la consideració de rendiment del treball per al titular del patrimoni protegit.

Els rendiments a què es referix este paràgraf a) no estaran subjectes a retenció o ingrés a compte.

b) En cas d'aportacions no dineràries, el contribuent discapacitat titular del patrimoni protegit se subrogarà en la posició de l'aportador respecte de la data i el valor d'adquisició dels béns i drets aportats, però sense que, als efectes d'ulteriors transmissions, li siga d'aplicació el que preveu la disposició transitòria novena d'esta llei.

A la part de l'aportació no dinerària subjecta a l'Impost sobre Successions i Donacions s'aplicarà, a l'efecte de calcular el valor i la data d'adquisició, el que estableix l'article 34 d'esta llei.

c) No estarà subjecta a l'Impost sobre Successions i Donacions la part de les aportacions que tinga per al perceptor la consideració de rendiments del treball.»

Tres. Es modifica l'apartat 1 de l'article 46, que quedarà redactat en els termes següents:

«1. La base liquidable general estarà constituïda pel resultat de realitzar en la part general de la base imposable, exclusivament i per este orde, les reduccions a què es referixen els articles 46 bis, 46 ter, 46 quater, 47, 47 bis, 47 ter, 47 quinquies, 47 sexties, 48, 48 bis i 48 ter d'esta llei, sense que pugua resultar negativa com a conseqüència de les dites disminucions.

La base liquidable especial serà el resultat de disminuir la part especial de la base imposable en el romanent, si n'hi ha, de les reduccions previstes en el paràgraf anterior, sense que pugua resultar negativa com a conseqüència d'esta disminució.»

Quatre. S'afeg un article 47 sexties, que quedarà redactat en els termes següents:

«Article 47 sexties. *Reduccions per aportacions a patrimonis protegits de les persones discapacitades.*

1. Les aportacions al patrimoni protegit del contribuent discapacitat efectuades per les persones que tinguen amb el discapacitat una relació de parentiu en línia directa o col·lateral fins al tercer grau inclusivament, així com pel cònjuge del discapacitat o per aquells que el tinguen a càrrec seu en règim de tutela o acolliment, donaran dret

a reduir la base imposable de l'aportador, amb el límit màxim de 8.000 euros anuals.

El conjunt de les reduccions realitzades per totes les persones que efectuen aportacions a favor d'un mateix patrimoni protegit no podrà excedir 24.250 euros anuals.

A este efecte, quan concórreguen diverses aportacions a favor d'un mateix patrimoni protegit, les reduccions corresponents a les dites aportacions hauran de ser minorades de manera proporcional sense que, en cap cas, el conjunt de les reduccions realitzades per totes les persones físiques que realitzen aportacions a favor d'un mateix patrimoni protegit pugui excedir 24.250 euros anuals.

2. Les aportacions que excedisquen els límits previstos en l'apartat anterior donaran dret a reduir la base imposable dels quatre períodes impositius següents, fins a esgotar, si és el cas, en cada un d'estos els imports màxims de reducció.

El que disposa el paràgraf anterior també serà aplicable en els supòsits en què no siga procedent la reducció per insuficiència de base imposable.

Quan concórreguen en un mateix període impositiu reduccions de la base imposable per aportacions efectuades en l'exercici amb reduccions d'exercicis anteriors pendents d'aplicar, es realitzaran en primer lloc les reduccions procedents dels exercicis anteriors, fins a esgotar els imports màxims de reducció.

3. Tractant-se d'aportacions no dineràries, es prendrà com a import de l'aportació el que resulte del que preveu l'article 18 de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense fins lucratiu i dels incentius fiscals al mecenatge.

Estaran exempts de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques els guanys patrimonials que es posen de manifest en l'aportador en ocasió de les aportacions als patrimonis protegits.

4. No generaran el dret a reducció les aportacions d'elements afectes a l'activitat que realitzen els contribuents per l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques que realitzen activitats econòmiques.

En cap cas donaran dret a reducció les aportacions efectuades pel mateix contribuent discapacitat titular del patrimoni protegit.

5. La disposició en el període impositiu en què es realitza l'aportació o en els quatre següents de qualsevol bé o dret aportat al patrimoni protegit de la persona amb discapacitat determinarà les següents obligacions fiscals:

a) Si l'aportador va ser un contribuent de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, este aportador haurà d'integrar en la base imposable del període impositiu en què es produïska l'acte de disposició, les quantitats reduïdes de la base imposable corresponents a les disposicions realitzades més els interessos de demora que procedisquen.

b) Haja sigut qui haja sigut l'aportador, el titular del patrimoni protegit que va rebre l'aportació haurà d'integrar en la base imposable del període impositiu en què es produïska l'acte de disposició la quantitat que haja deixat d'integrar en el període impositiu en què va rebre l'aportació com a conseqüència de l'aplicació del que disposa l'apartat 4 de l'article 16 d'esta llei, més els interessos de demora que que siguin procedents.

En els casos en què l'aportació haja sigut realitzada al patrimoni protegit dels parents, cònjuges o persones a càrrec dels treballadors en règim de tutela o acolliment a què es referix l'apartat 1 d'este article per un subjecte passiu de l'Impost de Societats l'obligació descrita en el paràgraf anterior haurà de ser complida per el mencionat treballador.

c) A l'efecte del que disposa l'apartat 5 de l'article 36 quater de la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'Impost sobre Societats, el treballador titular del patrimoni protegit haurà de comunicar a l'empleador que va efectuar les aportacions les disposicions que s'hagen realitzat en el període impositiu.

En els casos en què la disposició s'haja efectuat en el patrimoni protegit dels parents, cònjuges o persones a càrrec dels treballadors en règim de tutela o acolliment, la comunicació a què es referix el paràgraf anterior també haurà d'efectuar-la el mencionat treballador.

La falta de comunicació constituirà infracció tributària simple, sancionable amb multa de 100 a 800 euros.

A l'efecte previst en este apartat, tractant-se de béns o drets homogenis, s'entendrà que van ser diposats els aportats en primer lloc.

No serà d'aplicació el que disposa este apartat en cas de mort del titular del patrimoni protegit, de l'aportador o dels treballadors a qui es referix l'apartat 2 de l'article 36 quater de la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'Impost sobre Societats.

Cinc. S'afig un apartat 5 a l'article 86 que quedarà redactat en els termes següents:

«5. Els contribuents d'este impost que siguen titulars del patrimoni protegit regulat en la Llei de Protecció Patrimonial de les Persones amb Discapacitat i de Modificació del Codi Civil, de la Llei d'Enjudiciament Civil i de la Normativa Tributària amb esta finalitat, hauran de presentar una declaració en què s'indique la composició del patrimoni, les aportacions rebudes i les disposicions realitzades durant el període impositiu, en els termes que reglamentàriament s'establiran.»

Sis. S'afig un nou apartat 5 a la disposició addicional catorze, que quedarà redactat en els termes següents:

«5. Les persones que, d'acord amb el que disposen els articles 3 i 4 de la Llei de Protecció Patrimonial de les Persones amb Discapacitat i de Modificació del Codi Civil, de la Llei d'Enjudiciament Civil i de la Normativa Tributària amb esta finalitat, intervinguen en la formalització de les aportacions als patrimonis protegits, hauran de presentar una declaració sobre les mencionades aportacions en els termes que reglamentàriament s'establiran. La declaració s'efectuarà en el lloc, forma i termini que establirà el Ministre d'Hisenda.»

Article 16. *Modificació de la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'Impost sobre Societats.*

Amb efectes per als períodes impositius que s'inicien a partir de l'1 de gener del 2004, es modifiquen el títol i el contingut de l'article 36 quater de la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'Impost sobre Societats, que quedarà redactat en els termes següents:

«Article 36 quater. *Deducció per contribucions empresarials a plans de pensions d'ocupació, a mutualitats de previsió social que actuen com a instrument de previsió social empresarial o per aportacions a patrimonis protegits de les persones amb discapacitat.*

1. El subjecte passiu podrà realitzar una deducció en la quota íntegra del 10 per cent de les contribucions empresarials imputades a favor dels treballadors amb retribucions brutes anuals inferiors a 27.000 euros, sempre que estes contribucions es realitzen a plans de pensions d'ocupació o a mutualitats de previsió social que actuen com a instrument de previsió social de què siga promotor el subjecte passiu.

2. Així mateix, el subjecte passiu podrà realitzar una deducció en la quota íntegra del 10 per cent de les aportacions realitzades a favor de patrimonis protegits dels treballadors amb retribucions brutes anuals inferiors a 27.000 euros, o dels seus parents en línia directa o col·lateral fins al tercer grau inclusivament, dels seus cònjuges o de les persones a càrrec dels mencionats treballadors en règim de tutela o acolliment regulats en la Llei de Protecció Patrimonial de les Persones amb Discapacitat i de Modificació del Codi Civil, de la Llei d'Enjudiciament Civil i de la Normativa Tributària amb esta finalitat, d'acord amb les regles següents:

a) Les aportacions que generen el dret a realitzar la deducció prevista en este apartat no podran excedir 8.000 euros anuals per cada treballador o persona discapacitada.

b) Les aportacions que excedisquen el límit previst en la lletra anterior donaran dret a realitzar la deducció en els quatre períodes impositius següents, fins a esgotar, si és el cas, en cada un d'estos l'import màxim que genera el dret a deducció.

Quan concórreguen en un mateix període impositiu deduccions en la quota per aportacions efectuades en l'exercici, amb deduccions pendents de realitzar d'exercicis anteriors es realitzaran, en primer lloc, les deduccions procedents de les aportacions dels exercicis anteriors, fins a esgotar l'import màxim que genera el dret a deducció.

c) Tractant-se d'aportacions no dineràries, es prendrà com a import de l'aportació el que resulte del que preveu l'article 18 de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense fins lucratiu i dels incentius fiscals al mecenatge.

Estaran exemptes de l'Impost sobre Societats les rendes positives que es posen de manifest en ocasió de les contribucions empresarials a patrimonis protegits.

3. Quan es tracte de treballadors amb retribucions brutes anuals iguals o superiors a 27.000 euros, la deducció prevista en els apartats 1 i 2 anteriors s'aplicarà sobre la part proporcional de les contribucions empresarials i aportacions que corresponguen a l'import de la retribució bruta anual ressenyat en els dits apartats.

4. Esta deducció no es podrà aplicar respecte de les contribucions realitzades a l'empara del règim transitori establert en les disposicions transitòries catorze, quinze i setze de la Llei 30/1995, de

8 de novembre, d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades. Així mateix, no serà aplicable en cas de compromisos específics assumits amb els treballadors com a conseqüència d'un expedient de regulació d'ocupació.

5. Quan s'efectuen disposicions de béns o drets aportats al patrimoni protegit dels treballadors, dels seus parents, cònjuges o persones a càrrec dels treballadors en règim de tutela o acolliment, en els termes previstos en els paràgrafs b) i c) de l'apartat 5 de l'article 47 sexties de la Llei 40/1998, de 9 de desembre, de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, el subjecte passiu que va efectuar l'aportació, en el període en què s'hagen incomplert els requisits, conjuntament amb la quota corresponent al seu període impositiu, ingressarà la quantitat deduïda conforme al que es preveu en este article, a més dels interessos de demora.»

Article 17. Modificació del Reial Decret Legislatiu 1/1993, de 24 de setembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats.

Amb efecte a partir de l'1 de gener del 2004, s'afeg un nou apartat 20 a la lletra B) de l'article 45.1 text refós de la Llei de l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/1993, de 24 de setembre, que quedarà redactat en els termes següents:

«20. Les aportacions als patrimonis protegits de les persones amb discapacitat regulats en la Llei de protecció patrimonial de les persones amb discapacitat, de Modificació del Codi Civil, de la Llei d'Enjudiciament Civil i de la Normativa Tributària amb esta finalitat.»

Disposició addicional primera. Actes de jurisdicció voluntària.

Les actuacions judicials previstes en el capítol I d'esta llei es tramitaran com a actes de jurisdicció voluntària, sense que l'oposició que pugua fer-se a la sol·licitud promoguda transforme en contencions l'expedient.

Disposició addicional segona. Exempció en l'Impost sobre el Patrimoni.

Les comunitats autònomes podran declarar l'exempció en l'Impost sobre el Patrimoni, dels béns i drets mencionats en la Llei de protecció patrimonial de les persones amb discapacitat, de modificació del Codi Civil, de la Llei d'Enjudiciament Civil i de la normativa tributària amb esta finalitat.

Disposició final primera. Títol competencial.

Esta llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.6a, 8a i 14a de la Constitució.

Disposició final segona. Desplegament reglamentari.

El Govern aprovarà les disposicions reglamentàries necessàries per al desplegament d'esta llei en el termini de sis mesos des de la seua entrada en vigor.

Disposició final tercera. Entrada en vigor.

La present llei entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,

Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei i que la facen complir.

Madrid, 18 de novembre del 2003.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

21187 LLEI ORGÀNICA 14/2003, del 20 de novembre, de Reforma de la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seua integració social, modificada per la Llei Orgànica 8/2000, de 22 de desembre; de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local; de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, i de la Llei 3/1991, de 10 de gener, de Competència Deslleial. («BOE» 279 de 21-11-2003.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegem i entenguen esta llei.

Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei orgànica següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

El 23 de desembre de 2000 es va publicar en el «Boletín Oficial del Estado» la Llei Orgànica 8/2000, de 22 de desembre, de reforma de la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seua integració social, i amb això es donava resposta a les necessitats plantejades per a abordar la immigració com a fet estructural que ha convertit Espanya en un país de destinació dels fluxos migratoris.

L'aprovació de la mencionada Llei Orgànica 8/2000, va respondre també a la necessitat d'incorporar els compromisos internacionals assumits per Espanya en esta matèria. En especial, va ser necessari arregar els principis adoptats pels caps d'Estat i de Govern dels països membres de la Unió Europea en la seua reunió de 16 i 17 d'octubre de 1999 a Tampere sobre la creació d'un espai de llibertat, seguretat i justícia, així com el patrimoni Schengen sobre règim d'entrada, condicions d'expedició de visats, regulació de l'estada dels estrangers, i responsabilitat i sancions a transportistes.

Durant la vigència de la Llei Orgànica 8/2000, de reforma de la Llei Orgànica 4/2000, han succeït diverses circumstàncies que, considerades en el seu conjunt, han plantejant la necessitat d'adaptar aquella als continus canvis d'un fenomen mutable com el migratori. Així, al